

A Kúria a dr. Pethes Margit ügyvéd által képviselt felperesnek a Rataticszné dr. Herczku Zsuzsanna ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaszerződés módosítás jogellenességének megállapítása iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 5.M.759/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 59.Mf.632.539/2010/10. számú közbenső ítéletével jogerősen elbírált perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2012. október 24. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Bíróság 59.Mf.632.539/2010/10. számú közbenső ítéletét hatályában fenntartja. A 100 %-ban pernyertes felperes pártfogó ügyvédjének díját az alperes viseli. Kötelezi a alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a munkaszerződését egyoldalúan módosította a rendelkezési állományba helyezésével. Vizsgáló munkakörben napi 4 órában történő továbbfoglalkoztatását igényelte azzal, hogy 2008. január 1-jétől havi 32.000 forint munkabér különbözetet és kamatait fizessen meg az alperes. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 5.M.759/2009/25. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség viselésére kötelezte. Kimondta, hogy a 100 %-ban pereszes felperes pártfogó ügyvédjének díját az állam viseli. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2006. november 22-én kelt munkaszerződés-módosításával szolgáltatásleétesítő és hibakezelő ügyintéző munkakörbe került napi 4 órás foglalkoztatás mellett havi 84.800 forint személyi alapbérrel. 2007. november 12-én az alperes csoportos létszámleépítésre vonatkozó döntésről tájékoztatta a felperest, aki az iratot 2007. november 16-án átvette. Ebben a 2008. évi ÉT megállapodásra hivatkozva tájékoztatták arról, hogy lehetősége van a munkaviszony megszüntetési módok közül választani:

I. rendelkezési állományba helyezés 2008. január 1-jétől 2010. szeptember 17-éig, amely idő alatt a munkavégzési kötelezettség alól mentesítik és erre az időre rendelkezési állományi díjat biztosítanak. Amennyiben hosszabb rendelkezésre állási időt választ, ez a díj arányos csökkentését jelenti;

II. a munkaviszonya közös megegyezéssel megszüntethető meghosszabbított felmondási idő alkalmazásával;

III. munkáltatói rendes felmondás.

A felperes a rendelkezési állományba helyezését kérte azzal, hogy 2011. március 1. napjáig kívánja azt igénybe venni nyugállományba helyezéseiig. 2007. december 6-át követően a felperes részére kézbesítették a megállapodás szövegét, amelyet nem vett át kérve,

hogy a rendelkezésre állási díjról szóló levezető számítást adják át részére. Erre 2007. december 17-én került sor, a díj összegét a munkáltató 59.900 Ft/hóban jelölte meg azzal, hogy a jelen megállapodás megkötésének időpontjában a rendelkezési állományba helyezést megelőző - és az átlagkereset megállapításához szükséges - jövedelemadatok teljeskörűen nem állnak rendelkezésre, ezért a felek megállapodnak, hogy amennyiben szükséges, a rendelkezési állományi díj összegét ezek ismeretében felülvizsgálják és módosítják. Rögzítették, hogy amennyiben a rendelkezési állományi díj módosítására vonatkozó megegyezés a munkavállalónak felróható okból az átlagkereseti adatok rendelkezésre állását követően, 2008. január 31-éig nem jön létre, a megállapodás hatályát veszti. A munkavállaló ezt követően megkezdte a „leszámolást”, majd 2007. január 30-án megjelent a munkahelyén, ahol arról tájékoztatták, hogy már rendelkezési állományban van. A munkaügyi bíróság elfogadta azt, hogy a felperessel 2007. január 30-án közölték, miszerint a munkaszerződés-módosítás megtörtént. Ehhez képest a 2008. április 11-ei keresetlevél betérjesztésével a Pp. 107. § (1) bekezdés utolsó fordulataira figyelemmel határidőben élt.

A munkaszerződés-módosításra a megszüntetésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Ebből következően azt az Mt. 76. § (2) bekezdés szerint írásba kell foglalni. A perbeli esetben a munkáltató három lehetőséget ajánlott a felperesnek egy olyan helyzetben, ami igényelte a munkavállaló egyértelmű és világos döntését. A felperes maga volt az, aki 2007. december 16-án úgy nyilatkozott, hogy a munkaszerződés-módosítását kéri. A munkáltató az Mt. 3. § (1) bekezdésének megfelelően előkészítette a megállapodást, abban a díj összegét rögzítette, és annak számítási módját is. A felperes e megállapodást átvette, az átvételt aláírásával igazolta. Ez önmagában az ajánlat megerősítésének minősül, hiszen a felperesnek módjában állt volna az átvételt megtagadni vagy azt közölni, hogy mégsem rendelkezési állományba helyezést kér. A felperes elkezdte a „leszámolást” a rendelkezési állományba helyezettnek kiadott leszámolási lappal, és 2007. december 27-ét követően a munkahelyén nem jelent meg. A bíróság nem tulajdonított jelentőséget a felperesnek az írásbeliség elmaradására vonatkozó kifogásának. A felperes viszontajánlata, majd az annak megfelelő tartalmú megállapodás átvétele és a felperes magatartása úgy tekinthető, hogy a felek között a megállapodás létrejött. A bíróság alkalmazta az Mt. 76. § (2) bekezdését, amely szerint az írásbafoglalás elmaradása miatt érvénytelenségre a munkavállaló csak 30 napig hivatkozhat. A felperes még a 2007. január 18-ai keltezésű keresetlevélben sem a rendelkezési állományba helyezést sérelmezte, hanem azt, hogy 2006-ban nem helyezték vissza „eredeti munkakörébe”. A bíróság kiemelte, hogy az Mt. 3. §-a szerinti jóhiszemű, valamint az Mt. 4. §-a szerinti rendeltetésszerű joggyakorlás nem csupán a munkáltatóra, de a munkavállalóra is kötelezettséget ró. A felperes utóbb nem hivatkozhat arra, hogy a viszontajánlat megtételekor, a megállapodás átvételekor és az ennek

megfelelő magatartás tanúsítása során ő a munkáltatói rendes felmondásra várt. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 59.Mf.632.539/2010/10. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy a felek között a munkaszerződés-módosítására megállapodás nem jött létre. A jogerős ítélet szerint a 2007. november 12-ei alperesi tájékoztatót szerződési ajánlatként kezelni nem lehet, az ugyanis nem tartalmazza a rendelkezési állományi díjra, mint a szerződés lényeges elemére vonatkozó adatokat. A megállapodás maga az az irat, amely már tartalmazza a konkrét feltételeket és a díj összegének levezetését azzal együtt, hogy annak fedezetét a felmondással járó juttatások jelentik. E feltételek mellett a felperes a megállapodást nem írta alá, a tényt, hogy azt csupán elolvasásra vette át, feltüntette. 2008. január 30-án a munkaügyi osztályon történt megjelenésekor a tanúvallomásokkal alátámasztottan a személyügyi adminisztrátor felé, de az osztályvezető irányába is határozottan jelezte, hogy nem kíván a rendelkezési állományba kerülés lehetőségével élni. Az írásbeliség hiányának az Mt. 76. § (2) bekezdés szerinti jogkövetkezményei alkalmazásáról nem lehet szó, az arra az esetre vonatkozik, amikor a módosítás a felek egyező akaratából létrejön, csupán nem került írásba foglalásra. Ez azonban a jelen esetben nem történt meg. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a munkaszerződés-módosítást a felek ráutaló magatartása sem hozta létre, hiszen a felperes a megállapodást nem írta alá, kifejezetten jelezte, hogy a saját példányát elolvasásra veszi át, a létszámcsökkentésről kapott tájékoztatás alapján pedig joggal feltételezte, hogy amennyiben a rendelkezési állományt nem fogadja el, a munkaviszonyát mindenképpen meg fogják szüntetni. A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság megállapította, hogy a felek között nem jött létre megállapodás a felperes munkaszerződés módosítására, erről az alperes egyoldalú intézkedésével jogellenesen döntött. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen az eljáró bíróságok ítéleteinek hatályon kívül helyezését és a per megszüntetését kérte a Pp. 270. § (1) bekezdés szerint alkalmazandó Pp. 157. § a) pontja alapján. Másodlagosan a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezését és a munkaügyi bíróság ítéletének „hatályában tartását” indítványozta. Harmadlagos kérelme a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezésére és a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett. Hivatkozása szerint a perindítási határidő elmulasztásával kapcsolatosan álláspontját már kifejtette fellebbezési ellenkérelmében, ezért annak értékelését kérte a jelen eljárás során is. A rendelkezési állományba kerülés megegyezéssel történő módosítása az eredeti munkaszerződésnek, ezért az ezzel kapcsolatos eljárás során az elkészült okiratoknak nem kellett tájékoztatást vagy kioktatást tartalmaznia. A munkáltató munkaerőgazdálkodással kapcsolatos belső rendje a felperes előtt ismert és számára hozzáférhető volt olyannyira, hogy az eljáró bíróságok által

hiányosságként értékelt bérezésre vonatkozó adatok az alperesnél évek óta bevezetett gyakorlatnak megfelelően minden munkavállaló számára biztosítottak voltak.Érvelése szerint a munkaszerződés-módosításra vonatkozó megállapodás az alperesi ajánlat felperes részéről történő elfogadásával érvényesen létrejött.Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy a felperes volt az, aki nem tett eleget az Mt. 3. §-ában foglalt kötelezettségének.A munkaügyi bíróság ítélete ellen a felperes által benyújtott fellebbezési hivatkozás, hogy a felek között a munkaszerződés-módosítására megállapodás nem jött létre, iratellenes, döntően pedig a rendelkezésre álló bizonyítékok téves mérlegelésén alapul.Amennyiben a másodfokú bíróság nem a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja, illetve (4) bekezdése alapján bírálja el az ügyet, úgy lehetőség lett volna bizonyítani azt a munkaügyi bíróság elsőfokú eljárása során felperes által sem vitatott tényelőadást, hogy az alperesi munkáltatónak a munkavállalók részére korlátozásmentesen elérhető belső levelezési rendszerén keresztül a rendelkezési állománnyal kapcsolatos és munkavállalói szempontból is valamennyi, anyagi és eljárásjogi szempontból is jelentős információ, tényadat elérhető volt. A felperes tudta, hogy a rendelkezési állományba kerülés esetében milyen mértékben tarthat igényt díjazásra. A munkaviszony megszűnésének majdani időpontjához képest csak az osztószám volt az, amelyet magára vonatkoztatva számítania kellett. Ezzel a lehetőséggel pedig a felperes élt is. A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős közbenső ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és a 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben kell előadni a jogszabálysértés megjelölése mellett, hogy a fél a jogerős határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja, ezért a Kúria nem a korábbi beadványokra (fellebbezési ellenkérelemre) hivatkozást, hanem a jelen felülvizsgálati kérelemben konkrétan megjelölt indokokat vette figyelembe (BH.1995.99.).Az elsőfokú ítélet azon rendelkezése ellen, amelyet a fél fellebbezéssel nem támadott, felülvizsgálati kérelmet sem terjeszthet elő [Pp. 273. § (2) bekezdés a) pont, BH.1996.98.]. Fellebbezés hiányában a kereset elkésztettsége körében előterjesztett, és a per megszüntetésére irányuló felülvizsgálati érvelés tehát nem volt vizsgálat tárgyává tehető.A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló peradatok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újraértékelésének, azaz felülmérlegelésnek. Az ügy érdekét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH.2001.197., BH.200229.].

A másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a 2007. november 12-ei alperesi tájékoztató a rendelkezési állományra vonatkozó díj hiányában konkrét ajánlatnak nem tekinthető.

Ugyancsak helytállóan állapította meg, hogy a felek megállapodást ezt követően sem kötöttek, ilyet a felperes nem írt alá, 2008. január 30-án a munkaügyi osztályon történő megjelenésekor pedig egyértelművé tette, hogy nem kíván rendelkezési állományba kerülni. A jogvita eldöntése során nincs jelentősége annak az alperesi hivatkozásnak, hogy a bérezésre vonatkozó adatok minden munkavállaló számára hozzáférhetőek voltak. Az alperes a 2007. december 17-ei iratában maga is arra utalt, hogy az átlagkereset megállapításához szükséges adatok nem állnak teljeskörűen rendelkezésre, ezért a megállapított 59.900 forintos rendelkezési állási díjat utóbb felül kell vizsgálni. Ebből következően pedig a felperesnek nem volt módja kiszámítani, illetve ellenőrizni a várható díj nagyságát, ennek hiányában a megállapodás lényeges tartalmi eleme hiányzott. A másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy a jelen esetben nem volt alkalmazható a Ptk. 221. §-a a Ptk. 205. § (2) bekezdésére figyelemmel sem. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy a fellebbezést a másodfokú bíróság a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, így nem volt lehetősége további bizonyításra. Az alperes konkrétan nem jelölte meg, hogy mely bizonyítékai voltak azok, amelyek - figyelemmel a Pp. 235. §-ának (1) bekezdésében foglalt bizonyítási lehetőségekre - a fellebbezési eljárásban még előterjeszthetők lettek volna. Ebből következően pedig a hivatkozása jogszabálysértés megállapítására nem adott módot. A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság helytállóan döntött arról, hogy a felek között megállapodás a felperes munkaszerződésének módosítására nem jött létre, az alperes egyoldalú intézkedésével jogszabályt sértett.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján. A Kúria a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes alperest a felperes felülvizsgálati eljárási költsége, míg a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 15. §-a alapján a felülvizsgálati eljárási illeték viselésére.

Budapest, 2012. október 24.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Fuhrmann Gábor s.k. bíró

A kiadmány hitelül: Nné tisztviselő